

середовища), медична безпека туризму (безпека здоров'я туристів та безпека медичних послуг), безпека туристичного обслуговування (транспортних послуг, послуг харчування, послуг проживання та рекреаційних занять), безпека туристичних споруд та обладнання (технологічна та інженерна), а також види безпеки, що належать до інших глобальних безпекових факторів – геополітична безпека та екологічна безпека [2].

Зазвичай в країнах з низьким рівнем розвитку економіки є підвищена криміногенна ситуація і злочинність, поширення наркотиків, вандалізм та інші форми насильства, що підвищує небезпеку під час відвідування туристами таких країн, адже найчастіше саме туристи стають жертвами шахраїв, грабіжників, хуліганів, терористів.

Звичайно, не завжди можливо передбачити, який з популярних туристичних центрів раптово може стати небезпечним для туризму (геополітична нестабільність, екологічні та природні катастрофи, епідемії та пандемії тощо), проте, завданням туристичних фірм є надання максимум зусиль для забезпечення збереження життя, здоров'я та майна їх клієнтів (туристів).

Безпека туристичних подорожей завжди була однією з найважливіших умов їх організації та здійснення. У періоди підвищеної небезпеки інтенсивність поїздок має тенденцію до різкого зниження, і навпаки, - безпечні умови для мандрівок стимулюють їх розвиток. І нині питання безпеки подорожей знаходяться в центрі уваги учасників міжнародного туристичного співробітництва.

Список використаних джерел:

1. UNWTO: офіційний сайт. URL: <https://www.unwto.org/> (дата звернення: 28.10.2022);
2. Голод А. П. Безпека туризму як об'єкт регіональних економічних досліджень. *Інноваційна економіка*. 2014. №53. С. 190-194;
3. Голод А. П. Екологічна безпека туризму в регіоні: суть та шляхи забезпечення. *Науковий вісник НЛТУ України*. Львів: РВВ НЛТУ України, 2012. Вип.22.3. С.84-88;
4. Двуліт З. П., Омелянчук А. Б. Економічні наслідки впливу епідемії Covid-19 на сферу туризму. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8393> (дата звернення: 28.10.2022);
5. Кудряченко А. І. Геополітика: Підручник. Київ: МАУП, 2004. 296 с.

Богданович О.А., канд. екон. наук

**Бондаренко О.О., здобувач вищої освіти ступеня бакалавр
Державний біотехнологічний університет, Україна**

Соціальний аспект глобалізації

Соціальний вимір глобалізації – це такий вимір, який люди відчують у своєму повсякденному житті і діяльності, це сфери здоров'я, освіти, матеріального благополуччя, свободи пересування людей, стан навколишнього середовища.

Всесвітня комісія МОП з соціального виміру глобалізації у 2004 році оприлюднила доповідь «Справедлива глобалізація: створення можливостей для всіх», в якій заявила про необхідність поваги до прав людини в процесі глобалізації. Комісія визначила головні заходи, яких необхідно дотримуватися для досягнення цієї мети: людський фактор – головний акцент на людях, повага їх прав, гідна робота, гендерна рівність; демократична і ефективна держава – забезпечення соціальних та економічних можливостей, інтеграція у світову економіку; сталий розвиток – гармонійний розвиток (економіки, соціології та екології) на всіх рівнях: місцевому, національному, регіональному, глобальному; продуктивні і з досконалою конкуренцією ринки – нормальні, справедливі умови для розвитку підприємництва; чесні правила – рівні можливості для всіх країн; глобалізація із солідарністю – подолання нерівності всередині країни і між країнами, ліквідація бідності; підзвітність перед людьми – всі суб'єкти, державні і приватні, несуть відповідальність за свої дії; партнерські відносини – міжнародні організації, уряди, парламенти, профспілки; ефективна Організація Об'єднаних Націй – ефективна демократична, законна система глобалізації [1].

Соціальний аспект було визначено як одна із складових сталого розвитку, адже соціальна справедливість є його основою. Розроблено систему показників, які дають змогу зробити порівняльний аналіз рівня життя країн і регіонів. Інтегральний показник індексу розвитку людського потенціалу використовують на глобальному рівні для оцінки якості життя населення – це всезагально прийнятий показник в міжнародній практиці, він розраховується щорічно. В світовому вимірі прийняті три основні показники, за якими відбувається оцінка індексу розвитку людського потенціалу: валовий внутрішній продукт на душу населення, рівень грамотності і тривалість життя. На національному рівні ці показники мають розширену форму: ВВП на душу населення; загальний рівень безробіття; рівень бідності; забезпечення житлом; рівень доходів, освіти; здоров'я населення; стан екології; середня тривалість життя, розміри державних соціальних допомог, рівень середньомісячної заробітної плати [2].

В глобальних масштабах даний показник дає змогу порівняти позиції всіх країн для того, щоб спільно вирішувати такі питання глобалізації як: покращення добробуту населення, гендерної рівності, демократії, екології, торгівлі, свободи. У 2021 році Україна посіла 74 місце (за рік піднялася на 14 позицій) у рейтингу з 189 країн за Індексом людського розвитку.

Список використаних джерел:

1. Глобалізація – The Council of Europe. 2022. URL : <https://www.coe.int/uk/web/compass/globalisation> (дата звернення 20.10.2022);
2. Герман Л.Т. Україна у соціальних вимірах глобального економічного розвитку. *Ефективна економіка*. 2013. № 2. С. 70-75. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4271> (дата звернення 25.10.2022).